

FRUKT – OG GRØNTSTATISTIKK 2019

**Aktuell
statistikk
og innsikt om
frukt, bær,
grønnsaker
og poteter
i Norge**

Forbruk av frukt/bær og grønnsaker

Salg i verdi i norsk dagligvare

Om matsvinn

Volum av frukt/bær og grønnsaker inn til grossist

ØFG

JULI 2020

OPPLYSNINGSKONTORET
FOR FRUKT OG GRØNT

OM FRUKT – OG GRØNT – STATISTIKK 2019

Fakta om Frukt- og grøntstatistikk 2019	2
Målemetoder og undersøkelser	3
5 a day Europe	4
Om matsvinn	8
Andel norsk i forhold til import	9
Volumtall siste 5 år	10
Nøtter og tørket frukt	12
Topp 40 importland	12
Verditall dagligvare	13
Om den norske produksjonssesongen 2019	18

Frukt- og grøntstatistikk 2019 viser utviklingen i omsetningen av **frisk frukt, bær, grønnsaker og poteter i Norge**. Her inkluderes norskproduserte varer som videreselges til dagligvare og storhusholdning, og all import av frisk frukt, bær og grønnsaker. For poteter kun import som er beregnet på videresalg til dagligvare og storhusholdning (ikke industri). Det er også beregnet hva dette utgjør i volum pr. capita*.

På sikt er intensjonen å forbedre statistikken. Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) er derfor i gang med et forprosjekt hvor målet er å få enda mer presise volumtall og inkludere all omsetning, ikke bare de friske produktene.

BEGRENSNINGER I FRUKT- OG GRØNTSTATISTIKK 2019

Fordi markedet endrer seg og grensen mellom ferskvare og industri er i bevegelse er det enkelte tall som kan være noe misvisende i forhold til faktisk forbruk. Det er størst usikkerhet knyttet til delen som er produsert i Norge. Det har vært en økning i ny industri (precut-industrien) med mer tilrettelagte produkter for forbrukeren. Det kan være sousvide poteter, ferdig kålrotstappe, ferdigvaskede salatprodukter etc. Dette er en kategori i vekst, og de norskproduserte varene som går inn i denne industrien er ikke med i tallene. Volum til annen type industri (frysede, hermetiske produkter og juice) er heller ikke med i tallene.

De norske tallene baserer seg på innrapporteringer fra grossister som leverer til dagligvare og storhusholdning, men omsetning fra enkelte mindre grossister fanges ikke opp i dette innrapporteringssystemet. I tillegg finnes det omsetning helt utenom grossistledet. Det kan være produsenter som på enkelte kulturer leverer direkte til detaljistledet og direkte salg fra produsent til forbruker, som gårdsutsalg, Bondens marked og REKO-ringer. Det er lagt inn en oppjusteringsfaktor i volumtallene for å ta høyde for at noe av omsetningen til dagligvare og direkte salg fra produsent til forbruker ikke rapporteres inn. Denne faktoren tar ikke hensyn til omsetning som ikke blir rapportert fra enkelte aktører innen storhusholdning/horeca-markedet.

Tidligere har vi kalt denne rapporten for Totaloversikten. Vi har nå endret navn på rapporten da den ikke inneholder en total over hva som blir omsatt, jfr. omtalen over om begrensninger i Frukt- og grøntstatistikk 2019

Frukt- og grøntstatistikk 2019 har også en verdioversikt av dagligvareomsetningen ut fra butikk.

Frukt- og grøntstatistikk 2019 har benyttet Landbruksdirektoratet som kilde for de norske volumtallene, bortsett fra tomater hvor Grøntprodusentenes samarbeidsråd (GPS) er kilde. SSB er kilde for de importerte volumtall.

Langhus, 3. juli 2020

OPPLYSNINGSKONTORET FOR FRUKT OG GRØNT

Guttorm Rebnes
Direktør

Tore Angelsen
Analysesjef/prosjektleder

Som basis for beregningen av Frukt- og grøntstatistikk er det benyttet tonnasje inn til grossist.

Hjemmedyrking er ikke tatt med i beregningsgrunnlaget.

Det er heller ikke gjort korrigeringer for handel utenom de offisielle kanalene, ei heller er det gjort justeringer for svinn. Vekstsesongene går generelt i toårs syklus. Det vil si, er det en god vekstsesong

et år, så vil det typisk gå to år før det kan forventes at det kommer en tilsvarende sesong. Det er viktig å ha dette klart for seg når man leser Frukt- og grøntstatistikk.

Man kan lett få et feilaktig inntrykk av vekst eller tilbakegang for enkeltprodukter om man kun ser på bevegelser fra et år til det neste.

Statistikken fra Nielsen Norge AS er basert på

hva som i kroner faktisk blir registrert på kassa-apparatene i dagligvarebutikkene inkl. 15 % mva. Med andre ord, det forbrukeren kjøper av frukt, bær, grønnsaker og poteter.

Generell kildeinformasjon
Kilde import: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Kilde norsk produksjon basert på tonnasje inn til grossist: Landbruksdirektoratet (Ldir).

* Det beregnede capita-forbruket tar ikke hensyn til svinn fra grossistledet til forbruker.

MÅLEMETODER OG UNDERSØKELSER OM FORBRUK AV FRUKT OG GRØNT

Det er flere oversikter over omsetning og forbruk av frukt, bær og grønnsaker i Norge, og de bruker ulike metoder for å innhente dataene. Vi vil her kort beskrive noen aspekter ved disse oversiktene.

FRUKT- OG GRØNTSTATISTIKK 2019

Tallene i **Frukt- og grønt statistikk 2019**, har to målepunkter for volum:

1. Måling av hva forbrukere i Norge spiser av frukt, bær og grønnsaker. Dette er basert på en markedsundersøkelse av et representativt utvalg med 3000 respondenter av Norges befolkning fra 18 år. Dette baserer seg på en selvrappotering av hva forbrukerne mener de vanligvis inntar av frukt/bær, grønnsaker/salat, samt kjøpt juice og smoothie. Usikkerheten her er først og fremst knyttet til forbrukernes evne til selv å rapportere sitt forbruk. Les mer om og se tall fra denne undersøkelsen sidene 4 til 7.

2. Måling av volum av frisk frukt, bær, grønnsaker og poteter inn til grossist. Les mer om forutsetninger og usikkerheten i tallene på side 2 «om Frukt- og grønt statistikk – 2019». I forhold til forbrukers endelige forbruk av frukt og grønnsaker, vil denne oversikten ikke ta hensyn til svinn mellom grossistleddet og forbruker. Se tall fra sidene 9 til 12.

NORKOST 3

Norkost 3 er en landsomfattende kostholdsundersøkelse blant menn og kvinner i alderen 18 til 70 år gjennomført av avdeling for ernæringsvitenskap ved Universitetet i Oslo. Undersøkelsen ble foretatt på telefon to ganger, med fire ukers mellomrom, der deltakerne

oppgav hva de hadde spist det siste døgnet. Noe av utfordringen med Norkost 3 er at den gjennomføres sjeldent; siste gang var i 2011.

UTVIKLINGEN I NORSK KOSTHOLD – MATFORSYNINGSTATISTIKK

Matforsyningsstatistikken, som er utarbeidet av Norsk institutt for bio-økonomi (NIBIO) for Helsedirektoratet, baserer seg på frukt, bær og grønnsaker fremkommet fra produsert areal og nettoimport av frukt og grønnsaker. På samme måte som Frukt- og grøntstatistikk fanger ikke denne oversikten opp svinnet frem til endelig forbruk, men oversikten har sin styrke i å se utviklingen over tid.

RELATIVT STABIL FORBRUKS- UTVIKLING I NORGE SISTE TRE ÅR VISER RESULTATENE FRA 5 A DAY EUROPE

RESULTATER

Forbruksutviklingen i Norge i perioden 2017 til 2019 er relativt stabil. I 2019 var det 1 av 4 forbrukere som spiste 5 om dagen, mens forbruket i gjennomsnitt var på 3,4 porsjoner per dag. Det var en økning fra 3,2 porsjoner til 3,4 porsjoner fra 2017 til 2018* hvor de som spiste mest fra før representerte økningen. Det var ikke en tilsvarende økning i andelen som spiser 5 om dagen.

Det er stor forskjell på forbrukerne med hensyn til hvor mye frukt, bær og

grønnsaker de vanligvis spiser. Vi kan velge å se befolkningen i to nesten like store deler hvor 53 % spiser 3 porsjoner eller mer per dag, mens 47 % spiser 2 porsjoner eller mindre.

Norge har høyere forbruk av frukt, bær og grønnsaker enn både Sverige og Danmark. Det gjelder både gjennomsnitt per dag og andel som vanligvis spiser 5 om dagen.

Blant landene som er med i undersøkelsen har Frankrike og Storbritannia

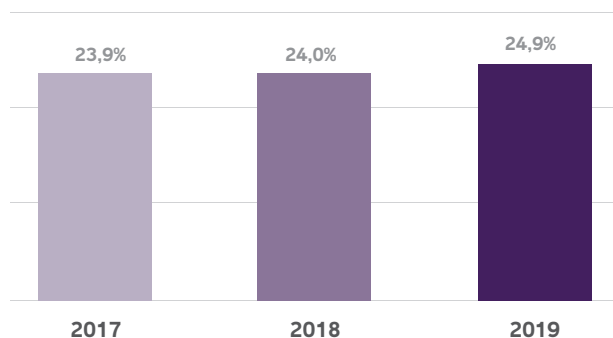
høyest forbruk i 2019. Det høye forbruket i Storbritannia tror vi skyldes god tilgang og tilgjengelighet av ferdige oppkuttete frukt og grønnsaker, ferdig til å spise eller til rask matlaging.

Men Storbritannia er det landet med størst forskjell på forbrukerne, de har like høy andel som spiser svært lite frukt, bær og grønnsaker som for eksempel Norge. Det er 19 % av forbrukerne i Norge som spiser mindre enn 1 porsjon frukt, bær og grønnsaker per dag, mens tilsvarende andel i Storbritannia er 22 %.

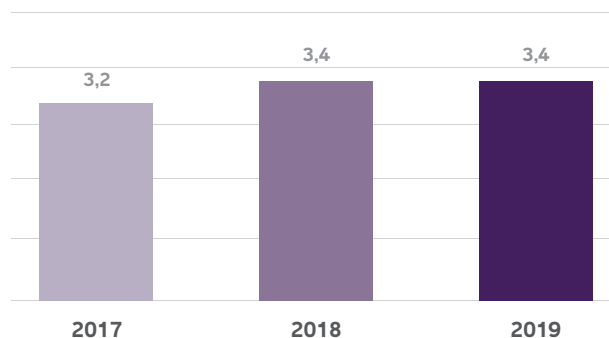
UTVIKLING 2017–2019

Vi ser at forbruket av frukt/bær og grønt er stabilt, både når det gjelder andelen som spiser 5 porsjoner om dagen eller mer og gjennomsnittlig forbruk. Juice og smoothie utgjør max en porsjon per dag.

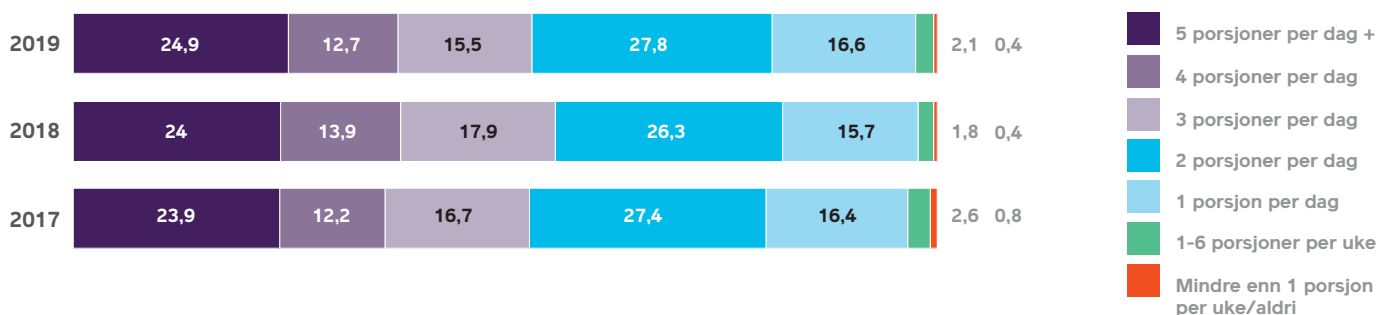
Andelen som spiser minst 5 porsjoner frukt/bær eller grønnsaker per dag (spiser vanligvis)

Snitt – daglig forbruk av frukt/bær og grønnsaker (spiser vanligvis)

TOTALT KONSUM AV FRUKT/BÆR OG GRØNT (VANLIGVIS SPISER/DRIKKER)

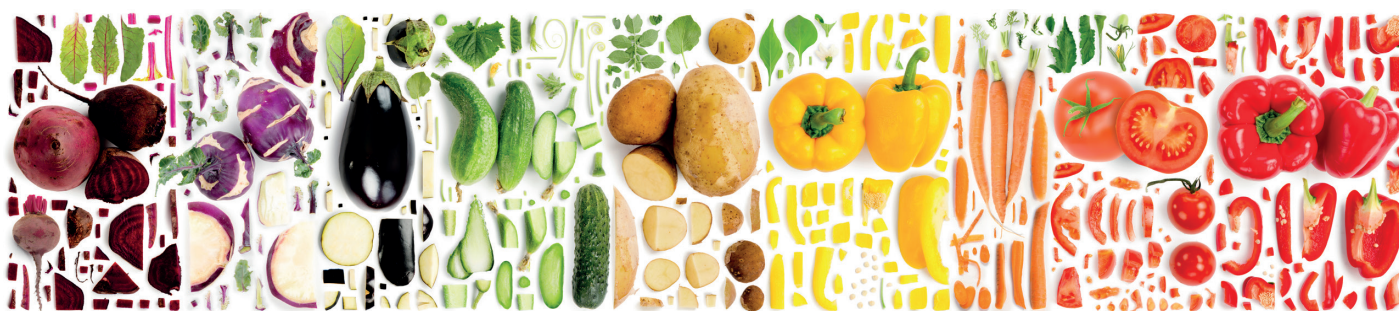
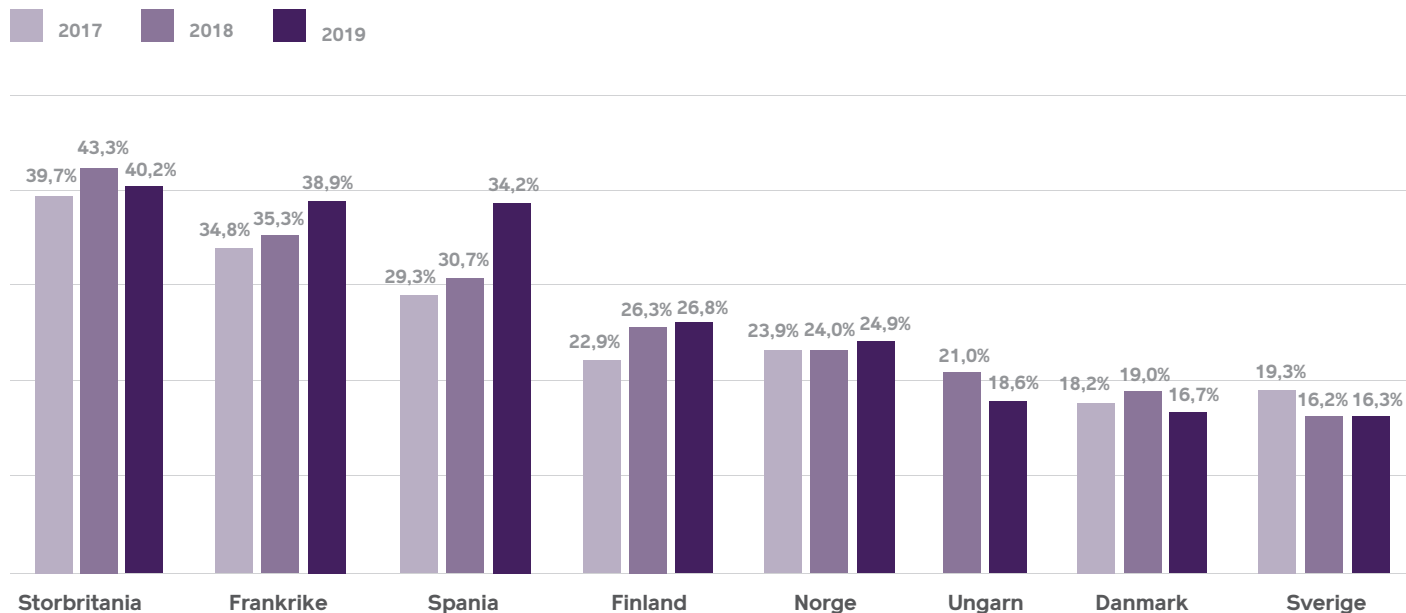

* = signifikant, 5 % nivå

UTVIKLING 2017–2019

ANDEL AV BEFOLKNINGEN SOM SPISER MINST 5 PORSJONER FRUKT/BÆR ELLER GRØNNSAKER PÅ DAGLIG BASIS

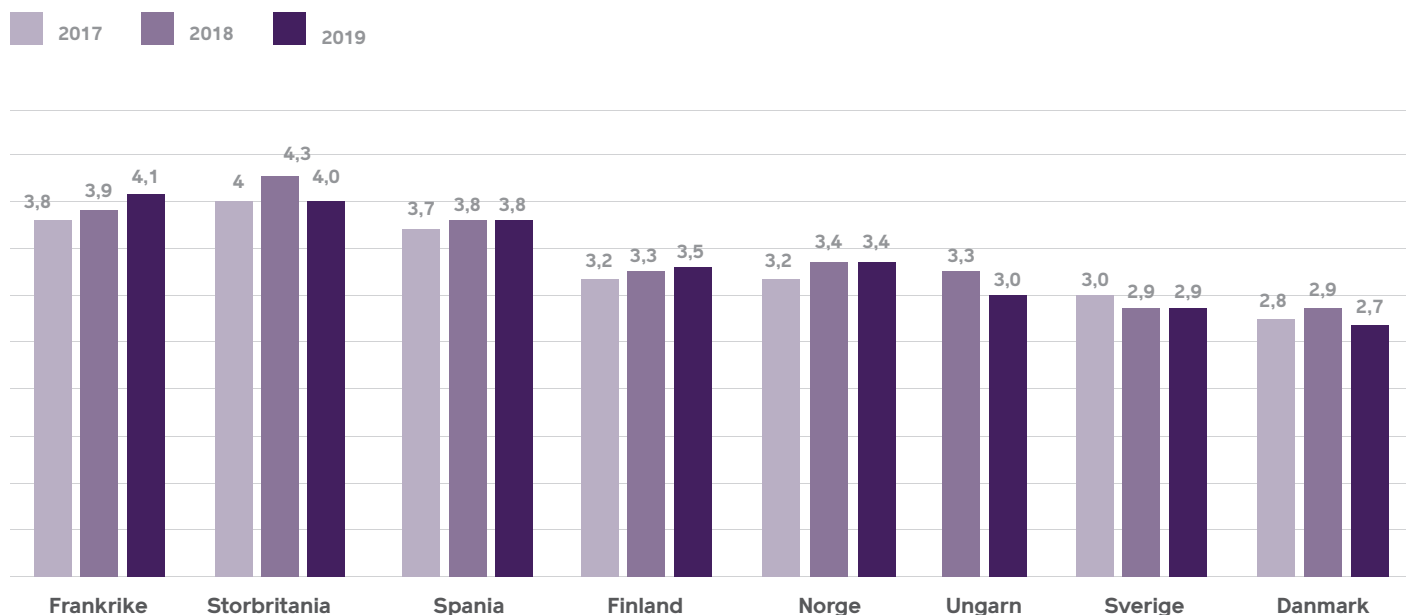
Generelt sett er forbruket ganske stabilt i alle land. Sammenlignet med 2017 har andel som spiser minst 5 om dagen økt i Spania og Finland.

UTVIKLING 2017–2019

GEJNNOMSNITTLIG DAGLIG FORBRUK AV FRUKT/BÆR OG GRØNNSAKER. ANTALL PORSJONER.

Generelt sett er forbruket ganske stabilt i alle land. Sammenlignet med 2017 har gjennomsnittlig daglig konsum av frukt/bær og grønnsaker økt i Frankrike og Finland.

OM 5 A DAY EUROPE

Det er Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) som er initiativtaker til undersøkelsen 5 a day Europe. Den har blitt gjennomført av Kantar TNS på vegne av OFG i følgende land i 2017, 2018 og 2019: Norge, Sverige, Danmark, Finland, Ungarn, Storbritannia, Spania og Frankrike (uten Ungarn i 2017). Innsamlingsmetoden med spørsmål og svar på Internett, enten PC, nettbrett eller mobil, har blitt benyttet i alle landene. Feltarbeidet har blitt gjennomført alle år i september. Utvalget har vært nasjonale representative utvalg i hvert land med 1000 intervjuer med personer fylte 18 år (3000 intervjuer i Norge). Resultatene har blitt vektet etter alder, kjønn og utdanning i henhold til nasjonal statistikk.

BAKGRUNN

Før 5 a day Europe fantes ingen god sammenliknbar statistikk over forbrukstall fra ulike land på frukt/ bær og grønnsaker. Eksempler på eksisterende statistikk er:

Freshfel Consumption Monitor fra Freshfel Europa som viser forbrukerdata og trender for ulike Europeiske land. Produksjonsareal blir benyttet som grunnlag, noe som gjør tallene usikre på grunn av åpen handel mellom EU-land.

Tall fra Eurostat i Luxembourg (type Statistisk Sentralbyrå i EU) med andel av befolkningen som spiser minst 5 om dagen av frukt og grønnsaker. Det er utarbeidet en modell av et spørreskjema som er foreslått benyttet av deltakerland, men det er ikke et krav at dette skal benyttes. Modellsørre-skjemaet er utviklet for et personlig intervju, og krever en nasjonal tilpasning for en annen innsamlingsmetode. Metode for datainn-samling, som da er en svakhet ved denne statistikken, er et nasjonalt valg. Det kan være personlige intervjuer, telefonintervju, postalt, Internett og også en blanding av metoder.

DEFINISJON AV «EN PORSJON» SOM BRUKES I UNDERSØKELSEN

FRUKT OG BÆR: En porsjon frukt eller bær er omtrent en håndfull. Det kan f.eks. være en mellomstor frukt som eple, banan eller pære eller en del av en større frukt som melon, ananas eller mango. Det kan også være en håndfull mindre frukt som druer, plommer og kiwi eller en håndfull bær. Vi tenker på frukt og bær i alle formater; frisk, fryst, hermetisk, i hjemmelaget smoothie, e.l.

GRØNNSAKER OG SALAT: En porsjon er omtrent en håndfull grønnsaker og salat. En porsjon kan for eksempel være en stor tomat, syv cherry-tomater, en gulrot, en håndfull brokkoli eller en liten bolle med salat. Vi tenker på grønnsaker i alle formater; fersk, fryst, hermetisk, kokt, stekt, i hjemmelaget smoothie, e.l.

JUICE (IKKE NEKTAR):

Et glass juice er ca. 2 dl. Med juice tenker vi på ren frukt- og/eller grønnsaksjuice. Ikke nektar, eller andre ikke rene juiceprodukter. En porsjon er definert som 1 dl. / ½ glass juice.

SMOOTHIE (KJØPT, IKKE HJEMMELAGET):

Et glass smoothie er ca. 2 dl. Her tenker vi på alle typer kjøpt smoothie, av frukt og/eller grønnsaker. En porsjon er definert som 1 dl. / ½ glass smoothie.

MATSVINN

Norsus (tidligere Østfoldsforskning) har kartlagt matsvinnet totalt sett (ikke bare frukt og grønt) i ulike deler av distribusjonsskjeden (ForMat-prosjektet). Den viser at det har vært en reduksjon i matsvinn i alle ledd fra 2010. Fra 2010 til 2015 var det en reduksjon i matsvinn hos forbruker med 11 % og for matbransjen med 17 % målt i kg per innbygger. Fra 2015 til 2018 fortsatte nedgangen i svinn for matbransjen og i den perioden med 12 %.

Hvert år gjennomfører [Matvett](#) i samarbeid med Norsus forbrukerstudier for å kartlegge hva forbrukerne har kastet av mat, årsaker til at maten ble kastet samt adferd og holdninger knyttet til planlegging, innkjøp, måltider, emballering, datomerking, m.m. Undersøkelsene gjennomføres av Norstat via elektroniske spørreskjemaer (web-paneler), der utvalget utgjør ca. 1 000 respondenter, representative for norske forbrukere. Studiene er gjennomført årlig fra 2010 til 2015, samt fra 2017 til 2019.

Forbrukerundersøkelsen fra 2019 viser at andelen respondenter som svarte at de kastet ferske grønnsaker den siste uken økte fra 2018, mens for fersk frukt gikk denne andelen noe ned. Det er imidlertid usikkert hvorvidt denne økningen skyldes en reell økning i matkasting blant norske forbrukere eller at folk har blitt mer bevisst hva man faktisk kaster av mat.

Samlet sett med verdikjeden fra produsent til forbruker, er det mye som tyder på at matsvinn de siste årene er

blitt redusert såpass mye at det har hatt betydning for omsatt volum av frukt, bær, grønnsaker og poteter.

Den viktigste årsaken til matkasting i kartleggingen fra 2019 var at maten glemmes i kjøleskap eller matskap, noe som tyder på at det å holde oversikt over hva man har hjemme før man handler inn ny mat er en utfordring.

Les full rapport [her](#).

ANDEL NORSKE FRUKT, BÆR OG GRØNNSAKER I FORHOLD TIL IMPORT

Kilde: SSB/Ldir. Tall oppgitt i tonn

	Norsk	Import	Total	%-andel norske varer 2018	Norsk	Import	Total	%-andel norske varer 2019	Gjennomsnittlig årlig endring norske produkter fra 2010 til 2019 i %	Gjennomsnittlig årlig endring importerte produkter fra 2010 til 2019 i %	Endring i %-andel norske varer fra 2018 til 2019
GRØNNSAKER	2018	2018	2018		2019	2019	2019				
Gulrot	31 627	8 199	39 826	79,4 %	33 641	7 284	40 925	82,2 %	2,6 %	3,9 %	2,8 %
Tomat	12 486	24 872	37 358	33,4 %	12 416	24 540	36 956	33,6 %	1,3 %	1,5 %	0,2 %
Løk	20 842	9 662	30 504	68,3 %	14 362	18 775	33 137	43,3 %	-0,1 %	6,5 %	-25,0 %
Agurk	16 602	9 557	26 159	63,5 %	17 853	9 524	27 377	65,2 %	2,5 %	4,7 %	1,7 %
Paprika	91	19 539	19 630	0,5 %	63	19 936	19 999	0,3 %	-14,5 %	3,8 %	-0,1 %
Kålrot	12 530	54	12 584	99,6 %	11 599	344	11 943	97,1 %	1,9 %	-16,7 %	-2,5 %
Brokkoli	2 972	8 498	11 470	25,9 %	3 148	8 700	11 848	26,6 %	2,2 %	2,8 %	0,7 %
Hodekål	9 500	1 488	10 988	86,5 %	9 445	2 337	11 782	80,2 %	-1,9 %	4,5 %	-6,3 %
Blomkål	4 458	5 262	9 720	45,9 %	4 871	5 527	10 398	46,8 %	0,8 %	1,0 %	1,0 %
Sjampinjong og annen sopp	0	7 722	7 722	0,0 %	0	7 843	7 843	0,0 %		2,6 %	0,0 %
Søtpotet	10	4 217	4 227	0,2 %	10	4 023	4 033	0,2 %		60,7 %	0,0 %
Purre	1 790	1 661	3 451	51,9 %	1 849	1 703	3 552	52,1 %	0,5 %	-1,2 %	0,2 %
Kinakål	1 587	2 417	4 004	39,6 %	1 435	2 092	3 527	40,7 %	-9,3 %	2,3 %	1,1 %
Squash	374	2 748	3 122	12,0 %	310	2 811	3 121	9,9 %	-1,7 %	5,7 %	-2,0 %
Selleri	2 053	702	2 755	74,5 %	2 187	436	2 623	83,4 %	13,3 %	-3,4 %	8,9 %
Stilkselleri	910	1 422	2 332	39,0 %	889	1 655	2 544	34,9 %	1,8 %	2,6 %	-4,1 %
Vårløk	551	979	1 530	36,0 %	551	1 000	1 551	35,5 %	8,4 %	4,2 %	-0,5 %
Hvitløk	0	1 290	1 290	0,0 %	0	1 411	1 411	0,0 %		4,2 %	0,0 %
Asparges	17	1 360	1 377	1,2 %	22	1 343	1 365	1,6 %	15,5 %	-0,3 %	0,4 %
Rødkål	376	318	694	54,1 %	484	396	880	55,0 %	8,7 %	14,3 %	0,9 %
Rosenkål	520	178	698	74,5 %	460	282	742	62,0 %	0,6 %	14,4 %	-12,5 %
Andre friske grønns.	4 739	12 489	17 228	27,5 %	5 207	12 718	17 925	29,0 %	21,7 %	7,8 %	1,5 %
Isbergsalat, issalat	4 638	8 888	13 526	34,3 %	4 519	9 008	13 527	33,4 %	-2,7 %	-1,3 %	-0,9 %
Annen salat	3 578	3 378	6 956	51,4 %	3 024	3 589	6 613	45,7 %	3,0 %	4,8 %	-5,7 %
Sum grønnsaker	132 250	136 901	269 151	49,1 %	128 345	147 277	275 622	46,6 %	1,5 %	3,4 %	-2,6 %
POTETER	2018	2018	2018		2019	2019	2019				
Friske poteter	58 972	31 369	89 623	65,8 %	62 856	26 752	89 608	70,1 %	-1,4 %	-1,6 %	4,3 %
FRUKT	2018	2018	2018		2019	2019	2019				
Bananer	0	84 510	84 510	0,0 %		82 892	82 892	0,0 %		0,6 %	0,0 %
Epler	7 375	43 740	51 115	14,4 %	8 144	44 656	52 800	15,4 %	1,6 %	-1,7 %	1,0 %
Appelsiner	0	32 506	32 506	0,0 %		31 925	31 925	0,0 %		-1,9 %	0,0 %
Klementiner/Mandariner	0	29 570	29 570	0,0 %		30 058	30 058	0,0 %		0,3 %	0,0 %
Meloner	0	31 797	31 797	0,0 %		29 223	29 223	0,0 %		2,0 %	0,0 %
Druer	0	26 109	26 109	0,0 %		25 751	25 751	0,0 %		-0,8 %	0,0 %
Pærer	454	17 141	17 595	2,6 %	325	15 774	16 099	2,0 %	5,2 %	-3,2 %	-0,6 %
Avokado	0	12 778	12 778	0,0 %		13 959	13 959	0,0 %		11,7 %	0,0 %
Sitroner/Lime	0	10 380	10 380	0,0 %		10 356	10 356	0,0 %		9,8 %	0,0 %
Fersken/Nektariner	0	8 933	8 933	0,0 %		8 935	8 935	0,0 %		-1,0 %	0,0 %
Mango	0	7 522	7 522	0,0 %		7 415	7 415	0,0 %		6,5 %	0,0 %
Ananas	0	5 183	5 183	0,0 %		5 384	5 384	0,0 %		-1,9 %	0,0 %
Plommer	1 558	3 184	4 742	32,9 %	2 245	2 638	4 883	46,0 %	8,8 %	-0,2 %	13,1 %
Kiwi	0	3 741	3 741	0,0 %		3 725	3 725	0,0 %		-4,0 %	0,0 %
Kirsebær/Moreller	449	2 020	2 469	18,2 %	433	1 705	2 138	20,3 %	4,4 %	6,3 %	2,1 %
Grapefrukt	0	1 515	1 515	0,0 %		1 499	1 499	0,0 %		1,3 %	0,0 %
Annen frisk frukt	112	5 798	5 910	1,9 %	139	6 078	6 217	2,2 %	6,5 %	8,9 %	0,3 %
Sum frukt	9 948	326 427	336 375	3,0 %	11 286	321 973	333 259	3,4 %	2,9 %	0,3 %	0,4 %
BÆR	2018	2018	2018		2019	2019	2019				
Jordbær	4 707	10 347	15 054	31,3 %	5 961	9 116	15 077	39,5 %	4,9 %	5,3 %	8,3 %
Blåbær og andre bær	0	4 600	4 600	0,0 %	0	4 717	4 717	0,0 %		19,1 %	0,0 %
Bringebær	850	1 289	2 139	39,7 %	1 232	1 579	2 811	43,8 %	7,1 %	19,6 %	4,1 %
Sum Bær	5 557	16 237	21 794	25,5 %	7 193	15 412	22 605	31,8 %	5,2 %	9,1 %	6,3 %
Totalt antall tonn frukt, grønnsaker, bær og poteter (eksl. nøtter)	206 727	510 933	716 943	28,8 %	209 680	511 414	721 094	29,1 %	0,7 %	1,2 %	0,2 %

Volumtall siste 5 år 2015–2017

MARKED I TONN FOR KOMMERSIELT SALG (NORSK OG IMPORT),
PÅ GROSSIST NIVÅ, AV FRISK(E) FRUKT, BÆR, GRØNNSAKER
OG POTETER I NORGE. Kilder: SSB/LDir/GPS for norske tomater.

Folketall (gjennomsnitt for året), kilde SSB	5 189 894			5 236 151			5 276 968		
	Norsk	Import	Total	Norsk	Import	Total	Norsk	Import	Total
GRØNNSAKER	2015	2015	2015	2016	2016	2016	2017	2017	2017
Gulrot	33 826	6 034	39 860	34 151	8 308	42 458	35 952	5 069	41 021
Tomat**	12 300	24 970	37 270	11 767	25 003	36 770	13 242	23 631	36 873
Løk	20 887	9 247	30 134	22 490	7 333	29 823	21 483	7 259	28 742
Agurk	17 153	8 492	25 645	17 411	8 631	26 042	17 634	8 270	25 904
Paprika	201	18 156	18 357	229	18 926	19 155	102	18 993	19 095
Kålrot	12 782	73	12 854	12 676	170	12 846	12 047	717	12 764
Brokkoli	2 773	8 309	11 081	3 305	8 279	11 584	3 599	7 918	11 517
Hodekål	10 523	1 471	11 994	11 191	1 418	12 609	10 130	1 196	11 326
Blomkål	5 358	5 981	11 339	5 534	5 586	11 120	5 896	5 307	11 203
Sjampinjong og annen sopp	0	7 696	7 696	0	7 777	7 777	0	7 703	7 703
Søtpotet **	0	3 305	3 305	0	4 015	4 015	0	4 330	4 330
Kinakål	2 533	1 488	4 020	1 941	1 856	3 797	1 836	1 683	3 519
Purre	2 040	1 782	3 822	1 836	1 964	3 799	1 791	1 842	3 633
Squash *	417	2 535	2 952	451	2 556	3 007	300	2 604	2 904
Selleri	1 671	719	2 391	1 629	1 060	2 689	2 086	817	2 903
Stilkselleri	810	1 545	2 355	802	1 518	2 320	730	1 375	2 105
Vårløk	451	900	1 351	494	968	1 462	452	991	1 443
Asparges	34	1 772	1 806	26	1 531	1 557	26	1 534	1 560
Hvitløk	0	1 474	1 474	0	1 313	1 313	0	1 327	1 327
Rosenkål	552	193	745	524	264	788	416	212	628
Rødkål	312	129	441	306	371	676	304	230	534
Andre friske grønns.	3 253	10 770	14 023	4 008	11 342	15 350	4 900	11 307	16 207
Isbergsalat, issalat	4 966	8 931	13 898	5 297	8 869	14 166	4 857	9 147	14 004
Annen salat	2 645	3 082	5 727	3 017	2 964	5 981	3 233	3 491	6 724
Sum grønnsaker	135 488	129 052	264 540	139 084	132 021	271 104	141 016	126 953	267 969
Endring fra foregående år	5,8 %	0,7 %	3,2 %	2,7 %	2,3 %	2,5 %	1,4 %	-3,8 %	-1,2 %
Kg. grønnsaker pr. cap. pr. år			50,97			51,78			50,78
FRUKT	2015	2015	2015	2016	2016	2016	2017	2017	2017
Bananer	0	84 709	84 709	0	83 846	83 846	0	86 403	86 403
Epler	5 422	50 022	55 444	7 717	47 411	55 128	6 909	46 693	53 602
Appelsiner	0	36 311	36 311	0	38 560	38 560	0	35 112	35 112
Meloner	0	28 487	28 487	0	30 227	30 227	0	30 333	30 333
Klementiner/Mandariner	0	29 180	29 180	0	30 917	30 917	0	31 494	31 494
Druer	0	25 794	25 794	0	25 097	25 097	0	25 400	25 400
Pærer	109	18 106	18 215	147	17 330	17 477	159	17 422	17 581
Avokado	0	11 673	11 673	0	12 411	12 411	0	12 421	12 421
Sitroner/Lime	0	9 003	9 003	0	10 175	10 175	0	10 278	10 278
Fersken/Nektariner	0	9 861	9 861	0	8 807	8 807	0	9 973	9 973
Mango	0	5 140	5 140	0	6 116	6 116	0	7 011	7 011
Ananas	0	5 744	5 744	0	5 231	5 231	0	5 350	5 350
Plommer	1195	4 289	5 484	1 215	4 024	5 239	1 763	3 808	5 571
Kiwi	0	4 595	4 595	0	4 728	4 728	0	4 099	4 099
Kirsebær/Moreller	384	2 293	2 905	405	2 111	2 602	447	1 960	2 407
Grapefrukt	0	1 366	1 366	0	1 303	1 303	0	1 278	1 278
Annen frisk frukt	171	4 914	5 085	194	5 265	5 459	139	5 888	6 027
Sum frukt	7 281	331 487	338 996	9 678	333 558	343 322	9 417	334 923	344 340
Endring fra foregående år	-26,1 %	0,0 %	-0,7 %	32,9 %	0,6 %	1,3 %	-2,7 %	0,4 %	0,3 %
Kg. frukt pr. cap. pr. år			65,32			65,57			65,25
BÆR	2015	2015	2015	2016	2016	2016	2017	2017	2017
Jordbær	5 830	10 571	16 401	4 604	10 359	14 964	5 184	9 651	14 835
Blåbær og andre bær *	0	4 185	4 185	0	4 426	4 426	0	5 177	5 177
Bringebær	1 433	1 332	2 765	1 138	1 345	2 483	1 413	1 345	2 758
Sum Bær	7 263	16 088	23 351	5 742	16 131	21 873	6 597	16 173	22 770
Endring fra foregående år	29,3 %	-5,7 %	3,0 %	-20,9 %	0,3 %	-6,3 %	14,9 %	0,3 %	4,1 %
Kg. bær pr. cap. pr. år			4,50			4,18			4,31
Sum frukt og bær	14 544	347 575	362 347	15 420	349 689	365 195	16 014	351 096	367 110
Sum frukt, grønnsaker og bær	150 032	476 627	626 888	154 504	481 710	636 300	157 030	478 049	635 079
Endring fra foregående år	4,5 %	0,0 %	1,0 %	3,0 %	1,1 %	1,5 %	1,6 %	-0,8 %	-0,2 %
Kg. frukt/bær og grønnsaker pr. cap.			120,79			121,52			120,35
POTETER	2015	2015	2015	2016	2016	2016	2017	2017	2017
Sum Poteter	63 632	39 505	103 344	66 240	40 394	106 634	71 369	31 630	102 999
Endring fra foregående år	1,6 %	-2,9 %	-0,3 %	4,1 %	2,3 %	3,2 %	7,7 %	-21,7 %	-3,4 %
Kg. Poteter pr. cap. pr. år			19,91			20,36			19,52
TOTAL	2015	2015	2015	2016	2016	2016	2017	2017	2017
Totalt antall tonn frukt, grønnsaker, bær og poteter (eksl. nøtter)	213 664	516 132	730 231	220 744	522 104	742 934	228 399	509 679	738 078
Endring fra foregående år	3,6 %	-0,3 %	0,9 %	3,3 %	1,2 %	1,7 %			
Kg. F&G+poteter pr. cap. pr år			140,70			141,89			139,87

*Gjelder fra første år med volumtall. ** = Tall fra norsk produsent

Volumtall siste 5 år 2018-19

MARKED I TONN FOR KOMMERSIELT SALG (NORSK OG IMPORT),
PÅ GROSSIST NIVÅ, AV FRISK(E) FRUKT, BÆR, GRØNNSAKER
OG POTETER I NORGE. Kilder: SSB/LDir/GPS for norske tomater.

Folketall (gjennomsnitt for året), kilde SSB	5 311 916			5 347 896			Gjennomsnittlig årlig endring pr. produkt fra 2010 til 2019 i %	Kg pr. capita pr. år i 2019
	Norsk	Import	Total	Norsk	Import	Total		
GRØNNSAKER	2018	2018	2018	2019	2019	2019	Endring i % 2018-2019	
Gulrot	31 627	8 199	39 826	33641	7284	40925	2,8 %	7,7
Tomat**	12 486	24 872	37 358	12416	24540	36956	-1,1 %	6,9
Løk	20 842	9 662	30 504	14362	18775	33137	8,6 %	6,2
Agurk	16 602	9 557	26 159	17853	9524	27377	4,7 %	5,1
Paprika	91	19 539	19 630	63	19936	19999	1,9 %	3,7
Kålrot	12 530	54	12 584	11599	344	11943	-5,1 %	2,2
Brokkoli	2 972	8 498	11 470	3148	8700	11848	3,3 %	2,2
Hodekål	9 500	1 488	10 988	9445	2337	11782	7,2 %	2,2
Blomkål	4 458	5 262	9 720	4871	5527	10398	7,0 %	1,9
Sjampinjong og annen sopp	0	7 722	7 722	0	7843	7843	1,6 %	1,5
Søtpotet **	10	4217	4 227	10	4023	4033	-4,6 %	0,8
Kinakål	1 790	1 661	3 451	1849	1703	3552	2,9 %	0,7
Purre	1 587	2 417	4 004	1435	2092	3527	-11,9 %	0,7
Squash *	374	2 748	3 122	310	2811	3121	0,0 %	0,6
Selleri	2 053	702	2 755	2187	436	2623	-4,8 %	0,5
Stilkselleri	910	1 422	2 332	889	1655	2544	9,1 %	0,5
Vårløk	551	979	1 530	551	1000	1551	1,4 %	0,3
Asparges	0	1 290	1 290	0	1411	1411	9,4 %	0,3
Hvitløk	17	1 360	1 377	22	1343	1365	-0,8 %	0,3
Rosenkål	376	318	694	484	396	880	26,8 %	0,2
Rødkål	520	178	698	460	282	742	6,3 %	0,1
Andre friske grønnss.	4 739	12 489	17 228	5207	12718	17925	4,0 %	3,4
Isbergssalat, issalat	4 638	8 888	13 526	4519	9008	13527	0,0 %	2,5
Annen salat	3 578	3 378	6 956	3024	3589	6613	-4,9 %	1,2
Sum grønnsaker	132 250	136 901	269 151	128345	147277	275622	2,4 %	51,5
Endring fra foregående år	-5,8 %	7,8 %	0,4 %	-3,0 %	7,6 %	2,4 %		
Kg. grønnsaker pr. cap. pr. år			50,7			51,5	1,7 %	1,5
FRUKT	2018	2018	2018	2019	2019	2019		
Banener	0	84 510	84 510		82 892	82 892	-1,9 %	15,5
Epler	7 375	43 740	51 115	8 144	44 656	52 800	3,3 %	9,9
Appelsiner	0	32 506	32 506		31 925	31 925	-1,8 %	6,0
Meloner	0	29 570	29 570		30 058	30 058	1,7 %	5,6
Klementiner/Mandariner	0	31 797	31 797		29 223	29 223	-8,1 %	5,5
Druer	0	26 109	26 109		25 751	25 751	-1,4 %	4,8
Pærer	454	17 141	17 595	325	15 774	16 099	-8,5 %	3,0
Avokado	0	12 778	12 778		13 959	13 959	9,2 %	2,6
Sitroner/Lime	0	10 380	10 380		10 356	10 356	-0,2 %	1,9
Fersken/Nektariner	0	8 933	8 933		8 935	8 935	0,0 %	1,7
Mango	0	7 522	7 522		7 415	7 415	-1,4 %	1,4
Ananas	0	5 183	5 183		5 384	5 384	3,9 %	1,0
Plommer	1 558	3 184	4 742	2 245	2 638	4 883	3,0 %	0,9
Kiwi	0	3 741	3 741		3 725	3 725	-0,4 %	0,7
Kirsebær/Moreller	449	2 020	2 469	433	1 705	2 138	-13,4 %	0,4
Grapefrukt	0	1 515	1 515		1 499	1 499	-1,1 %	0,3
Annen frisk frukt	112	5 798	5 910	139	6 078	6 217	5,2 %	1,2
Sum frukt	9 948	326 427	336 375	11 286	321 973	333 259	-0,9 %	62,3
Endring fra foregående år	5,6 %	-2,5 %	-2,3 %	13,4 %	-1,4 %	-0,9 %		
Kg. frukt pr. cap. pr. år			63,3			62,3	-1,6 %	-0,7
BÆR	2018	2018	2018	2019	2019	2019		
Jordbær	4 707	10 347	15 054	5 961	9 116	15 077	0,1 %	2,8
Blåbær og andre bær *	0	4 600	4 600	0	4 717	4 717	2,5 %	0,9
Bringebær	850	1 289	2 139	1 232	1 579	2 811	31,4 %	0,5
Sum Bær	5 557	16 237	21 794	7 193	15 412	22 605	3,7 %	4,2
Endring fra foregående år	-15,8 %	0,4 %	-4,3 %	29,4 %	-5,1 %	3,7 %		
Kg. bær pr. cap. pr. år			4,1			4,2	3,0 %	6,6
Sum frukt og bær	15 620	342 666	358 286	18 479	337 385	355 864	-0,7 %	66,5
Sum frukt, grønnsaker og bær	147 870	479 566	627 437	146 824	484 662	631 486	0,6 %	118,1
Endring fra foregående år	-5,8 %	0,3 %	-1,2 %	-0,7 %	1,1 %	0,6 %		
Kg. frukt/bær og grønnsaker pr. cap.			118,1			118,1	0,0 %	0,4
POTETER	2018	2018	2018	2019	2019	2019		
Sum Poteter	58 972	31 369	89 623	62 856	26 752	89 608	0,0 %	16,8
Endring fra foregående år	-17,4 %	-0,8 %	-13,0 %	6,6 %	-14,7 %	0,0 %		
Kg. Poteter pr. cap. pr. år			16,9			16,8	-0,7 %	-2,5
TOTAL	2018	2018	2018	2019	2019	2019		
Totalt antall tonn frukt, grønnsaker, bær og poteter (eksl. nøtter)	206 842	510 935	717 060	209 680	511 414	721 094	0,6 %	134,8
Endring fra foregående år	-9,4 %	0,2 %	-2,8 %	1,4 %	0,1 %	0,6 %		
Kg. F&G+poteter pr. cap. pr år			135,0			134,8	-0,1 %	0,0

*Gjelder fra første år med volumtall. ** = Tall fra norsk produsent

NØTTER OG TØRKET FRUKT

Folketall (gjennomsnitt for året), kilde SSB:	5 189 894	5 236 151	5 276 968	5 311 916	5 347 896	Endring i % 2018-2019	Gjennomsnittlig årlig endring pr. produkt fra 2010 til 2019 i %	Kg pr. capita pr. år i 2019
	Total	Total	Total	Total	Total			
	2015	2016	2017	2018	2019			
Nøtter	8 683	8 535	8 291	8 741	8 984	5,4 %	0,3 %	1,68
Tørket frukt, bær og blandinger med nøtter	1 794	1 689	1 942	1 589	1 976	-18,2 %	-2,4 %	0,37
Rosiner	3 868	3 749	4 187	4 179	4 032	-0,2 %	-1,0 %	0,75
Totalt nøtter, tørket frukt, bær og rosiner	14 345	13 972	14 420	14 509	14 992	3,2 %	-0,5 %	2,80
Endring fra foregående år	-2,2 %	-2,6 %	3,2 %	0,6 %	3,3 %			
Kg. nøtter, tørket frukt, bær og rosiner pr. cap. pr år	2,76	2,67	2,73	2,73	2,80	0,0 %	-1,4 %	

TOPP 40 IMPORTLAND

Friske frukt og grønnsaker i mengde (tonn) og verdi (1 000 kroner). Sortert etter verdi 2019.
Kilde SSB/FGS. Hentet fra kapitlene 07.01–07.09 og 08.01–08.10 i den norske tolltariffen.

	2018 Mengde tonn	2018 Verdi (1 000 NOK)	2019 Mengde tonn	2019 Verdi (1 000 NOK)	Verdiendring fra 2018–2019	2019 Andel total mengde	2019 Andel total verdi
Spania	147 078	2 321 827	148 989	2 357 196	1,5 %	28,6 %	26,6 %
Nederland	52 023	1 066 445	49 947	1 074 899	0,8 %	9,6 %	12,1 %
Italia	39 030	613 573	39 504	594 770	-3,1 %	7,6 %	6,7 %
Sør-Afrika	22 765	494 259	20 677	465 252	-5,9 %	4,0 %	5,2 %
Peru	11 234	416 623	10 995	421 562	1,2 %	2,1 %	4,8 %
U S A	6 646	366 573	8 333	413 855	12,9 %	1,6 %	4,7 %
Costa Rica	41 509	263 294	51 443	350 412	33,1 %	9,9 %	4,0 %
Chile	9 437	218 848	10 488	301 017	37,5 %	2,0 %	3,4 %
Marokko	6 523	283 434	5 678	277 722	-2,0 %	1,1 %	3,1 %
Polen	15 637	231 084	16 727	237 037	2,6 %	3,2 %	2,7 %
Ecuador	29 569	194 611	31 916	232 411	19,4 %	6,1 %	2,6 %
Israel	17 332	185 583	19 934	223 951	20,7 %	3,8 %	2,5 %
Tyrkia	8 742	200 142	7 645	195 878	-2,1 %	1,5 %	2,2 %
Belgia	9 891	187 294	8 808	165 127	-11,8 %	1,7 %	1,9 %
Brasil	9 120	151 151	9 076	160 882	6,4 %	1,7 %	1,8 %
Frankrike	16 121	157 816	12 076	140 963	-10,7 %	2,3 %	1,6 %
Portugal	2 426	99 212	2 899	123 194	24,2 %	0,6 %	1,4 %
Vietnam	1 835	149 388	1 636	117 355	-21,4 %	0,3 %	1,3 %
New Zealand	6 619	90 600	8 544	111 995	23,6 %	1,6 %	1,3 %
Danmark	30 740	101 279	17 967	96 770	-4,5 %	3,4 %	1,1 %
Mexico	2 744	102 011	2 242	92 928	-8,9 %	0,4 %	1,0 %
Egypt	3 273	44 856	4 715	77 963	73,8 %	0,9 %	0,9 %
Colombia	15 774	140 385	3 844	76 645	-45,4 %	0,7 %	0,9 %
Kina	2 370	53 159	2 312	63 844	20,1 %	0,4 %	0,7 %
India	1 815	59 001	1 811	60 158	2,0 %	0,3 %	0,7 %
Thailand	779	46 755	844	57 565	23,1 %	0,2 %	0,6 %
Dominikanske Republ.	3 681	47 314	4 000	57 256	21,0 %	0,8 %	0,6 %
Argentina	3 732	59 425	3 683	46 025	-22,5 %	0,7 %	0,5 %
Kenya	1 198	42 766	1 139	45 346	6,0 %	0,2 %	0,5 %
Sverige	3 316	45 708	2 822	35 568	-22,2 %	0,5 %	0,4 %
Guatemala	559	28 827	664	31 284	8,5 %	0,1 %	0,4 %
Storbritannia	3 644	24 816	3 084	28 365	14,3 %	0,6 %	0,3 %
Tyskland	4 381	32 287	1 804	28 021	-13,2 %	0,3 %	0,3 %
Mosambik	180	14 567	286	21 033	44,4 %	0,1 %	0,2 %
Pakistan	868	21 869	993	20 647	-5,6 %	0,2 %	0,2 %
Litauen	587	17 001	755	18 280	7,5 %	0,1 %	0,2 %
Hellas	1 968	17 254	1 563	17 539	1,7 %	0,3 %	0,2 %
Kambodsja	133	8 055	146	10 007	24,2 %	0,0 %	0,1 %
Australia	169	31 001	563	7 635	-75,4 %	0,1 %	0,1 %
Panama	1 738	10 427	890	6 051	-42,0 %	0,2 %	0,1 %
Sum	537 186	8 640 520	521 442	8 864 408	2,6 %	100,0 %	100,0 %

VERDITALL

Frukt og grønt vokser i verdi i norsk dagligvare

For første gang, i 2019, passerte norske dagligvarebutikker en omsetning på mer enn 20 milliarder kroner i kategorien frukt, bær, grønnsaker og poteter. Det ble en økning på 2,8 % sammenliknet med 2018.

Grønnsaker alene omsatte for litt over halvparten av dette, altså mer enn 10 milliarder kroner. Her ble økningen i verdi på hele 4,4 %.

Frukt og poteter har stagnasjon i verdiutvikling. På samme måte som fra 2017 til 2018 er det svært små endinger også fra 2018 til 2019. Frukt omsatte for 6,7 milliarder kroner mens poteter omsatte for 1,4 milliarder kroner.

Bær har snudd en nedgang i verdi fra 2017 til 2018 til en økning på hele 7,9 % fra 2018 til 2019. Det betyr den høyeste verdi som er målt i norsk dagligvare på bær med 1,7 milliarder kroner.

Grønnsakene som står for veksten

Innen grønnsaker er det økninger på salat- og bladgrønnsaker med 3,1 %, rotvekster med 5,2 %, løk og purrevekster med 4,7 %. Alle disse segmentene omsetter for mer enn milliarder hver for seg.

Ser en på type grønnsak er tomat størst med en omsetning på nærmere 1,6 milliarder kroner, tross nedgang på 2,4 % fra 2018 til 2019. Agurk fortsetter å øke, nå pluss 2,4 %.

På frukt har nå druer passert milliarder og fikk en økning på hele 7 % fra 2018 til 2019. Banan er frukten som fortsatt er størst med 1,4 milliarder kroner i omsetning og en økning på 1,4 %.

Sitrusfrukter samlet fikk en økning på hele 5,5 %, og her var det klementin som bidro aller mest med en økning på 11,5 %. Det er epler og pærer som står for den største nedgangen.

TOTAL GRØNNSAKER, FRUKT, BÆR OG POTETER

	Verdiandel	Salg i verdi (1 000 NOK)		Endring i % fra 2018 til 2019
		2018	2019	
Total grønnsaker, poteter, frukt og bær	100,0 %	19 468 799	20 021 469	2,8
Grønnsaker eks poteter	50,7 %	9 718 303	10 149 614	4,4
Poteter	7,1 %	1 429 361	1 429 596	0,0
Frukt	33,6 %	6 740 536	6 736 717	-0,1
Bær	8,5 %	1 580 599	1 705 542	7,9

Standardpakker øker

GTIN-merkede produkter (tidligere EAN-kode) har en strekkode, er i standard pakning og kan leses maskinelt. En del frukt og grønnsaker selges i løsvekt uten emballasje. Det kan for eksempel være ulike sorter epler. Disse har en PLU-kode som er linket mot butikkdataene og gir en korrekt pris til forbruker, samt oversikt over totalsalget i butikken.

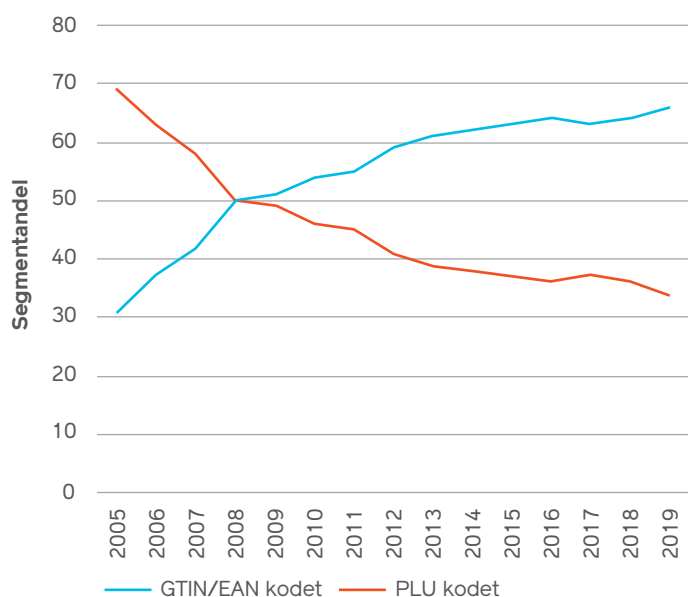
Den største økningen finner vi på GTIN-merkede grønnsaker med en økning på hele 8,2 % i verdi fra 2018 til 2019 og en økning i andel på 2,3 prosentpoeng.

MERKEDE PRODUKTER

	Segmentandel av produktgruppe		PP endring	Salg i verdi (1000 NOK)		Endring i % fra 2018 til 2019
	2018	2019		2018	2019	
Grønnsaker eks poteter GTIN/EAN kodet	64,2 %	66,5 %	2,3 %	6 234 986	6 745 147	8,2 %
Grønnsaker eks poteter PLU kodet	35,8 %	33,5 %	-2,3 %	3 483 323	3 404 473	-2,3 %
Poteter GTIN/EAN kodet	64,4 %	62,3 %	-2,1 %	920 331	891 123	-3,2 %
Poteter PLU kodet	35,6 %	37,7 %	2,1 %	509 030	538 473	5,8 %
Frukt GTIN/EAN kodet	27,0 %	28,1 %	1,1 %	1 820 180	1 896 281	4,2 %
Frukt PLU kodet	73,0 %	71,9 %	-1,1 %	4 920 360	4 840 439	-1,6 %
Bær GTIN/EAN kodet	63,3 %	64,3 %	1,0 %	1 000 940	1 097 148	9,6 %
Bær PLU kodet	36,7 %	35,7 %	-1,0 %	579 661	608 395	5,0 %

Utviklingen over lenger tid, fra 2005, viser også at veksten har vært spesielt stor på GTIN-merkede grønnsaker. Andelen var omtrent på 30 % i 2005 og har økt jevnt til 66 % i 2019. Stadig flere forbrukertilpassede produkter med ferdig pakket og vasket salat har bidratt til økningen.

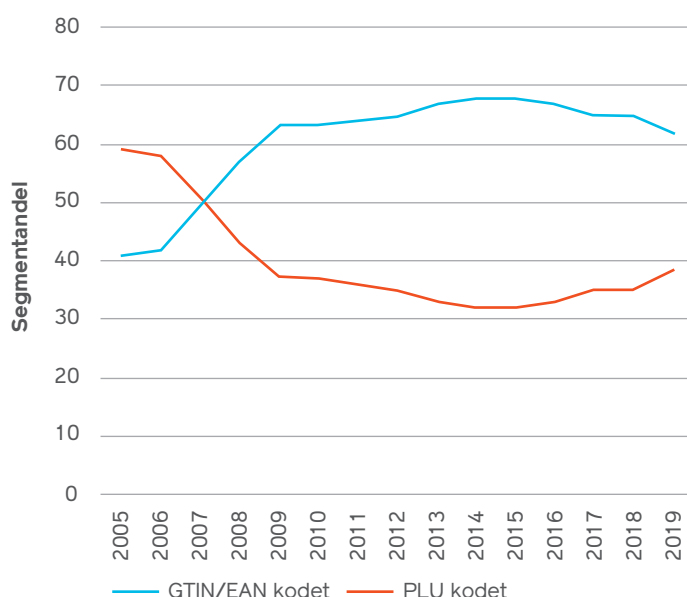
GRØNNSAKER EKS POTETER

Kilde: Nielsen Scan*Track Dagligvare. Helår

For poteter ble økningen spesielt stor fra 2005 til 2009 og nådde en foreløpig topp i 2014/2015 før det har blitt en liten nedgang.

POTETER

Kilde: Nielsen Scan*Track Dagligvare. Helår

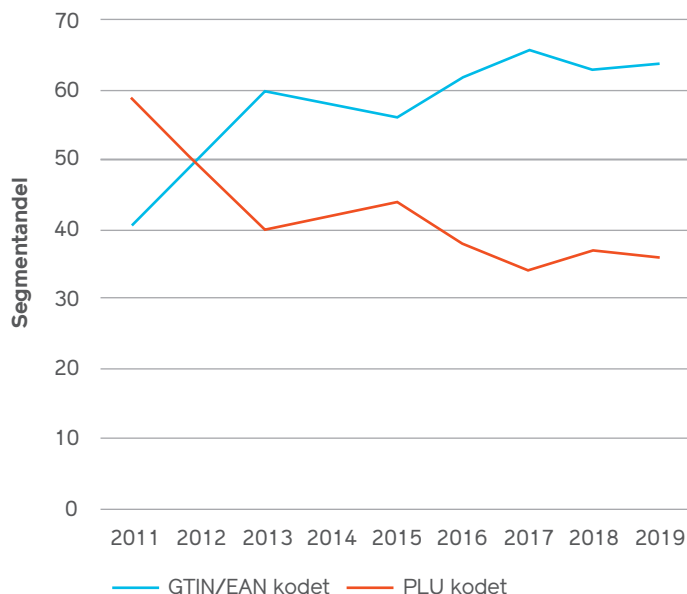
Frukt opplevde også en spesielt stor økning i GTIN merkede produkter fra 2005, og her flatet kurven ut fra 2011. Bær ble første gang målt av oss i 2011 hvor GTIN merkede produkter fikk en stor økning i segmentandel til 2013. Etter det har andelen vært noe ujevn, og i 2019 litt høyere enn nivået i 2013.

FRUKT

Kilde: Nielsen Scan*Track Dagligvare. Helår

BÆR

Kilde: Nielsen Scan*Track Dagligvare. Helår

FRUKT OG BÆR

Disse tabellene viser verdiandel og salg pr. varegruppe, samt endringer fra 2018 til 2019. Tallene er inkl. 15 % mva, og er oppgitt i 1000 NOK.
Kilde: Nielsen Scan*Track Dagligvare. Helår 2019.

	Verdi- andel	Salg i verdi (1 000 NOK)		Endring i % fra 2018 til 2019
		2018	2019	
Frukt/bær	100,0	8 321 136	8 442 259	1,5
Bløtfrukter	36,4	3 026 582	3 068 854	1,4
Bær	20,2	1 580 599	1 705 542	7,9
Sitrusfrukter	17,8	1 421 671	1 500 174	5,5
Kjernefrukter	16,0	1 414 693	1 350 283	-4,6
Steinfrukter	8,8	813 398	746 986	-8,2
Frukter øvrige	0,8	64 193	70 419	9,7
Bløtfrukter	100,0	3 026 582	3 068 854	1,4
Banan	46,9	1 418 754	1 439 071	1,4
Drue	34,6	992 517	1 061 512	7,0
Melon	11,8	399 185	362 127	-9,3
Kiwi	4,1	127 849	124 947	-2,3
Ananas	1,3	43 509	39 551	-9,1
Bløtfrukter øvrige	1,4	44 769	41 647	-7,0
Kjernefrukter	100,0	1 414 693	1 350 283	-4,6
Eple	82,4	1 143 086	1 112 024	-2,7
Pære	17,6	271 437	238 117	-12,3
Kjernefrukter øvrige	0,0	170	142	-16,5
Sitrusfrukter	100,0	1 421 671	1 500 174	5,5
Klementin	45,2	608 293	678 368	11,5
Appelsin	35,7	515 101	535 143	3,9
Sitron	12,6	205 933	189 746	-7,9
Lime	4,8	69 227	71 466	3,2
Grapefrukt	1,4	19 833	21 369	7,7
Sitrusfrukter øvrige	0,3	3 283	4 082	24,3

	Verdi- andel	Salg i verdi (1 000 NOK)		Endring i % fra 2018 til 2019
		2018	2019	
Bær	100,0	1 580 599	1 705 542	7,9
Jordbær	46,7	748 131	796 512	6,5
Blåbær	32,7	509 911	556 863	9,2
Bringebær	17,0	261 825	289 364	10,5
Bær øvrige	1,7	30 862	29 195	-5,4
Bjørnebær	1,6	6 748	6 429	-4,7
Tyttebær	0,4	23 122	27 179	17,5
Steinfrukter	100,0	813 398	746 986	-8,2
Morell	23,4	203 374	174 424	-14,2
Plomme	17,6	170 481	131 657	-22,8
Nektarin	20,4	163 642	152 680	-6,7
Mango	28,7	208 454	214 112	2,7
Steinfrukter øvrige	6,9	52 810	51 758	-2,0
Fersken	3,0	14 637	22 356	52,7
Frukter øvrige	100,0	64 193	70 419	9,7
Frukter øvrige andre	35,0	25 177	24 654	-2,1
Granateple	46,7	25 608	32 877	28,4
Pasjonsfrukt	13,9	9 730	9 772	0,4
Kokosnoett	1,9	1 712	1 345	-21,5
Pitahaya	2,5	1 886	1 757	-6,8
Mangostan	0,0	70	13	-81,4
Kaktusfiken	0,0	11	1	-91,4

POTETER

	Verdi- andel	Salg i verdi (1 000 NOK)		Endring i % fra 2018 til 2019
		2018	2019	
Poteter	100,0	1 429 361	1 429 596	0,0
Poteter øvrige	73,5	909 505	1 050 098	15,5
Mandelpotet	12,1	170 436	173 117	1,6
Asterix potet	5,6	192 862	80 224	-58,4
Beate potet	3,7	72 122	52 646	-27,0
Pimpermell potet	1,5	20 401	21 718	6,5
Bakepotet	1,9	24 330	26 811	10,2
Kerrs pink potet	1,3	27 705	19 019	-31,4
Folva potet	0,4	10 543	5 120	-51,4
Ringerikspotet	0,1	1 108	844	-23,8
Laila potet	-	348	-	-100,0

* Poteter øvrige inneholder blant annet nypoteter, løsvекtpoteter og importpoteter som ikke registreres ved scanning som Beate, Asterix, Pimpermell, Kerrs Pink, Laila, Folva, Ringerikspotet, Mandelpotet eller bakepotet.

GRØNNSAKER

Disse tabellene viser verdiandel og salg pr. varegruppe, samt endringer fra 2018 til 2019. Tallene er inkl. 15 % mva, og er oppgitt i 1000 NOK.

Kilde: Nielsen Scan*Track Dagligvare, Helår 2019.

Grønnsaker totalt, Eks. Poteter	Verdiandel	Salg i verdi (1 000 NOK)		Endring i % fra 2018 til 2019
		2018	2019	
Grønnsaker	100,0	9 718 303	10 149 614	4,4
Grønnsaksfrukter	45,0	4 427 949	4 566 197	3,1
Salat-og blad-grønnsaker	14,8	1 449 684	1 502 414	3,6
Rotvekster	12,4	1 193 964	1 255 723	5,2
Løk-og purrevekster	10,0	965 204	1 010 614	4,7
Kålvkster	9,2	883 943	932 374	5,5
Urter friske	2,3	226 597	237 227	4,7
Sopp	2,2	209 927	219 508	4,6
Stengelvekster	2,0	177 731	207 093	16,5
Frø- og belgvekster	1,6	146 633	159 804	9,0
Grønnsaker øvrig	0,6	36 669	58 660	60,0
Grønnsaksfrukter	100,0	4 427 949	4 566 197	3,1
Tomat	34,6	1 619 662	1 580 574	-2,4
Agurk	23,6	1 052 580	1 077 694	2,4
Avocado	20,1	822 533	919 500	11,8
Paprika	16,9	740 691	772 438	4,3
Chili	1,9	76 136	85 280	12,0
Squash	1,7	64 787	77 084	19,0
Aubergine	0,5	22 145	24 915	12,5
Grønnsaksfrukter øvrige	0,6	29 309	28 601	-2,4
Artisjokk	0,0	106	110	3,7
Kålvkster	100,0	883 943	932 374	5,5
Broccoli	34,8	291 333	324 685	11,4
Blomkål	23,7	214 981	221 040	2,8
Hodekål	13,7	128 599	127 477	-0,9
Kålrot	14,6	131 570	135 674	3,1
Kinakål	6,1	57 874	56 617	-2,2
Rosenkål	3,6	31 435	33 462	6,4
Kålvkster øvrige	3,6	28 150	33 419	18,7
Salat-og blad-grønnsaker	100,0	1 449 684	1 502 414	3,6
Isbergssalat	25,0	376 219	375 604	-0,2
Crispi/vestfold	22,0	295 991	330 394	11,6
Salat-og bladgrønnsaker øvrige	11,2	163 205	168 790	3,4
Salatblanding	11,1	173 975	167 117	-3,9
Ruccolasalat	11,4	169 111	170 726	1,0
Hjertesalat	8,0	116 580	120 510	3,4
Spinat	6,9	98 056	104 303	6,4
Romano	3,8	44 046	56 734	28,8
Rapidsalat	0,3	6 755	4 469	-33,8
Lollosalat	0,2	4 556	2 792	-38,7
Friseé	0,0	860	642	-25,3
Riviera	0,0	90	43	-52,3
Ekebladsalat	0,0	243	291	19,8

Grønnsaker totalt, Eks. Poteter	Verdiandel	Salg i verdi (1 000 NOK)		Endring i % fra 2018 til 2019
		2018	2019	
Løk-og purrevekster	100,0	965 204	1 010 614	4,7
Kepaløk gul	39,1	373 792	394 792	5,6
Kepaløk rød	18,1	185 918	182 911	-1,6
Vårløk	14,7	134 561	148 917	10,7
Hvitløk	12,7	123 326	128 284	4,0
Purre	8,8	83 772	88 434	5,6
Sjalottløk	6,2	56 045	62 183	11,0
Løk-og purrevekster øvrige	0,5	7 790	5 093	-34,6
Rotvekster	100,0	1 193 964	1 255 723	5,2
Gulrot	71,5	862 873	897 515	4,0
Sellerirot	7,1	22 568	23 111	2,4
Søtpotet	7,1	85 333	89 078	4,4
Ingefærrot	3,1	39 447	39 379	-0,2
Persillerot	2,5	30 216	32 000	5,9
Reddik	2,1	27 777	26 808	-3,5
Rotvekster øvrige	1,8	21 227	22 405	5,6
Rødbeter	1,8	15 611	17 823	14,2
Pastinakk	1,4	13 382	14 147	5,7
Neper	1,1	70 069	88 944	26,9
Frø- og belgvekster	100,0	146 633	159 804	9,0
Sukkerert	80,0	115 075	127 856	11,1
Spire	12,6	10 362	8 446	-18,5
Bønner	5,3	16 739	20 092	20,0
Mais	2,1	4 428	3 403	-23,2
Frø-og belgvekster øvrige	0,0	29	7	-75,6
Urter friske	100,0	226 597	237 227	4,7
Basillikum	20,5	45 683	48 708	6,6
Koriander	16,6	34 462	39 367	14,2
Krupsersille	13,4	30 915	31 769	2,8
Dill	11,4	26 540	27 069	2,0
Oregano	9,7	10 730	10 573	-1,5
Timian	5,9	5 479	5 413	-1,2
Bladpersille	6,2	13 370	14 614	9,3
Urter øvrige	4,5	13 427	13 973	4,1
Rosmarin	4,4	10 206	10 446	2,3
Mynte	3,5	8 139	8 188	0,6
Sitronmelisse	1,7	6 810	4 077	-40,1
Gressløk	2,3	20 835	23 031	10,5
Sopp	100,0	209 927	219 508	4,6
Sjampinjong	82,6	172 386	181 260	5,1
Aromasopp	8,8	17 065	19 313	13,2
Kantarell	5,8	14 286	12 642	-11,5
Sopp øvrige	1,5	3 238	3 400	5,0
Østerssopp	1,3	2 953	2 894	-2,0
Stengelvekster	100,0	177 731	207 093	16,5
Asparagus	52,4	102 435	108 416	5,8
Stangselleri	39,8	59 421	82 481	38,8
Fennikel	6,8	13 904	14 079	1,3
Stengelvekster øvrige	1,0	1 972	2 116	7,4

ANDEL AV TOTAL DAGLIGVARE

Denne tabellen viser andelen grønnsaker, poteter og frukt av total dagligvareomsetning ex. mva, salg i verdi oppgitt i mill NOK. Populasjon hentet fra Statisk Sentralbyrå og Buskerud Fylkeskommune. Kilde: Nielsen Scan*Track Dagligvare 2019 og Dagligvarerapporten 2020

DISTRIKTER (Nielsen)	Omsetning total dagligvare	Grønnsaker og poteter totalt	Frukt og bær	Total frukt/ bær/ grønnsaker/ poteter	F&G andel av total dagligvare	Andel frukt og bær	Andel grønnsaker og poteter	Populasjon	Per capita i kr.
Norge Totalt DVH	178 396	11 579	8 442	20 021	11,2 %	4,7 %	6,5 %	5 347 896	3 744
Oslo DVH	19 377	1 413	998	2 411	12,4 %	5,2 %	7,3 %	687 281	3 508
Østre Østland DVH	39 843	2 648	1 923	4 572	11,5 %	4,8 %	6,6 %	1 318 964	3 466
Vestre Østland DVH	35 136	2 258	1 702	3 960	11,3 %	4,8 %	6,4 %	1 011 283	3 916
Vest Norge DVH	39 183	2 508	1 912	4 420	11,3 %	4,9 %	6,4 %	1 113 174	3 971
Midt Norge DVH	26 289	1 577	1 138	2 715	10,3 %	4,3 %	6,0 %	731 696	3 710
Nord Norge DVH	18 569	1 175	769	1 943	10,5 %	4,1 %	6,3 %	485 500	4 003

FRYSTE GRØNNSAKER OG POTETER

Denne tabellen viser utviklingen for frysede grønnsaker og poteter. Tall for verdi og volum. Kilde: Nielsen ScanTrack. Dagligvare Norge helår 2018 og 2019.

	Salg i verdi (1 000 NOK)		Endring i % fra 2018 til 2019	Salg i volum (1 000 KG)		Endring i % fra 2018 til 2019
	2018	2019	2019	2018	2019	2019
Dypfrysede grønnsaker/poteter	1 057 082,1	1 153 420	9,1	29 141,8	29 478	1,2
Dypfrysede grønnsaker	644 321	694 390	7,8	17 687	17 884	1,1
Dypfrysede poteter	412 761	459 030	11,2	11 455	11 594	1,2

OM DEN NORSKE PRODUKSJONSSESONGEN 2019

(utdrag fra [Markedsrapporten, Landbruksdirektoratet](#))

Markedet for frukt og grønnsaker skiller seg på mange måter fra øvrige markeder i norsk jordbruks- og matproduksjon. Det er den sektoren i landbruket som har størst importkonkurranse, og det foreligger ingen form for mottaks- eller forsyningsplikt, tilsvarende det som finnes for kjøtt, melk og korn. Verdikjeden har i tillegg få virkemidler til å regulere markedet. På tross av produksjonsplanlegging kan værforhold bidra til at tilførselene med få dagers mellomrom veksler mellom mangel på produkter og deretter overskudd.

Været i 2018 påvirket lagringssesongen inn i 2019 for grønnsaker. Tørken i 2018 påvirket avlingsnivå og -kvalitet. Mengden grønnsaker på lager var mindre enn normalt ved årsskiftet 2018–2019. Frost og fuktige forhold i vekstsesongen 2019 påvirket kvalitet og avlinger av både poteter, grønnsaker, frukt og bær. Regn skapte vansker i innhøstingen, og resulterte i reduserte avlinger og usikker lagringskvalitet inn mot ny lagringssesong.

Avlingene av kepaløk ble hardest rammet. Purre, vårløk, rosenkål og knollselleri tålte tørken bedre. Gulrot fra lager holdt god kvalitet helt frem til nye norske gulrøtter kom på markedet i juni 2019. Det var en liten nedgang i mengden tomat, men prisen for tomat gikk opp.

Eple- og plommeavlingene var større enn på veldig mange år. Pæreavlingen var den nest beste siden 2010. Men morellavlingen var liten. Bæravlingene økte igjen, etter lave avlinger i 2018. Vått vær ga dårligere kvalitet. Mer om noen utvalgte kulturer:

AGURK

Vinterproduksjonen i Norge starter når det blir tollfritt å importere agurker fra

EU i begynnelsen av november. Noen av grossistene har avtalt priser på sine bestillinger av vinterproduserte agurker fra norske gartnere. Produsentprisen for levering av agurker utenom avtale blir påvirket av pris på importvare.

ISBERGSALAT

Markedet ble relativt raskt dekket med norsk isbergsalat våren 2019. I en periode bidro små salathoder til å skape ubalanse i markedet og et prispress på salat av bedre kvalitet. Salget av isbergsalat ble mindre enn prognosert på forsommeren. Årsakene til den lavere omsetningen kan ha vært at valgmulighetene var mange blant andre salat-typer og at forbrukere hadde andre preferanser enn salater i det kjølige været. Det moderate salget vedvarte utover sommeren. Produksjonen var imidlertid ikke større enn at markedet var nokså balansert. På høsten skiftet situasjonen mellom underdekning og markedsdekning frem til midten av oktober, da leveransene stoppet noe opp, og sesongen raskt tok slutt.

KEPALØK

Kepaløk var en av kulturene som ble hardest rammet av tørke i 2018. Avlingen ble halvert, og overlagret mengde til 2019 ble dermed betydelig mindre enn normalt. Store størrelser ble utsolgt allerede på etterjulsvinteren i 2019, mens de små var tilgjengelige utover våren. Tollsatsen for løk ble satt ned for å supplere den norske produksjonen.

HODEKÅL

Lagrene med hodekål var tomme ved oppstart av ny norsk sesong. Nykålen vokste sakte og fikk god kvalitet i kjølig forsommervær. Etterspørselen var stor, omsetningen god og prisen høy. Med unntak av en periode om sommeren,

var omsetningen stabil og kvaliteten god. Den norske produksjonen dekket etterspørselen på tross av insektangrep (kålmøll), som krevde økt arbeidsinnsats og mer rensing før leveranse til butikk. Som normalt var det et stort salg gjennom fårrikålsesongen.

BLOMKÅL

Det kalde været medførte at den tidlige blomkålen hadde veldig fin kvalitet, men produksjonen dekket ikke etterspørselen og prisen var høy. Det ble markedsdekning i begynnelsen av juli, men utover sommeren og høsten var det lengre perioder med knappe tilførsler og varierende kvalitet. På høsten var det dårlig vekst på åkeren og for liten produksjon av blomkål. En del små blomkål, som i utgangspunktet ikke tilfredsstilte kvalitetskravene, ble tilbudt forbruker i butikk.

BROKKOLI

Både i Norge og i Europa var det lengre perioder med knappe eller altfor små tilførsler av brokkoli. Avlingen ble redusert på grunn av dårlig vær og insektskader.

GULROT

Ved årsskiftet 2018-2019 var lagringskvaliteten på gulrøtter usikker på grunn av mulige råteskader, men kvaliteten viste seg å være betydelig bedre enn først antatt. Gulrøtter på lager fra året før overlappet ny sesong med fin buntgulrot i juni 2019. Parallelt ble det supplert med importert gulrot. Som normalt var ny buntgulrot tilgjengelig i hele landet i slutten av juni, og pakket kilosvare kom snart etter.

POTETER

Suppleringsimporten av poteter fra Israel startet i mars, og det var kun små mengder poteter igjen på lager da ny sesong startet i mai. Norske nypoteter økte i utvalg og omfang utover i juni, men først i begynnelsen av juli var norske poteter tilgjengelig i hele landet. Jevnt over var avlingene og kvaliteten god.

EPLER

Den varme sommeren 2018 ga en spesielt rik fruktblomstring på Vestlandet i 2019 og deretter store avlinger i

alle sorter. Østlandet hadde noen utfordringer med frost og kulde våren 2019. Dette bidro til en betydelig avlingsnedgang for enkelte produsenter. Epleavlingen i 2019 ble den største på over 10 år og kvaliteten var i all hovedsak meget god, og en relativt stor andel av eplene ble levert til forbrukermarkedet.

JORDBÆR

Regn i de første jordbærene førte til noe råtedannelse. Full markedsdekning ble det tidlig i juli, men da var det fremdeles importerte bær i noen butikker. Det skapte utfordringer for omsetningen av norske bær enkelte steder. Som normalt gikk leveransene betydelig ned i august, når frilandsproduksjonen primært er konsentrert om Innlandet og Trøndelag.

BRINGEBÆR

Sesongstart for norske bringebær var tidlig i juli, men senere enn året før. På tross av at vårfrost gjorde noe skade i Sør-Norge, var potensialet for en stor produksjon til stede på landsbasis. Produksjonstoppen i overgangen til august ble likevel mindre enn spådd. Mange bær fikk små skader fra insekter, vind og vær. Kombinert med rå og fuktige forhold i innhøstingen, førte det til problemer med gråskimmelsopp. Mange partier ble avvist. Det utfordrende været ga lav høstkapasitet, dårlig holdbarhet og lavere salgbare avlinger. Mye bær gikk til innfrysing eller saft.

